

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 27. maijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Senāta (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 78/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabsgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.2. apakšpunktu, 89. punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) un 90.2. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. un 105. pantam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

2. Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunkts noteic, ka mājstaiņniecības lietotājam šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ sistēmas operators patērētās dabsgāzes daudzumu aprēķina, ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās dabsgāzes diferencētās patēriņa normas sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un staiņniecības ēkās vai ņemot vērā lietotāja dabsgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja lietotājs gazificētajā objektā dabsgāzi izmanto mērķim, kas nav ietverts diferencētajās patēriņa normās sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un staiņniecības ēkās.

Noteikumu Nr. 78 89. punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) noteica:

„Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

Atbilstoši noteikumu Nr. 78 90.2. apakšpunktam, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata gadu, pirms tika konstatēts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, kura dēļ lietotājam ir radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, ja komercuzskaites mēraparāts nav bijis uzstādīts vai komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas laiks ir ilgāks par gadu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesas pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts paredz, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot civillietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 1. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot civillietu kasācijas kārtībā, uzskata, ka norma, kas būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzēja izskatīšanā ir civillietā, kurā sadales sistēmas operators cēlis prasību pret dabasgāzes lietotāju par samaksas piedziņu, pamatojoties citstarp uz apstrīdētajām normām. Apelācijas instances tiesa ir piemērojusi apstrīdētās normas, izskatot šo civillietu apelācijas kārtībā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 64. un 105. pantam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot tam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Tiesas pieteikumam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

6.1. Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts, kā arī juridiskais pamatojums par Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) iespējamo neatbilstību pieteikumā norādītajām augstāka juridiska spēka tiesību normām. Pieteikums šajā prasījuma daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā ietvertajām prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt arī Noteikumu Nr. 78 90.2. apakšpunktu par neatbilstošu pieteikumā norādītajām augstāka juridiska spēka tiesību normām. Taču pieteikumā šai prasījuma daļai nav sniegts juridiskais pamatojums.

Līdz ar to pieteikums prasījuma daļā par Noteikumu Nr. 78 90.2. apakšpunkta neatbilstību Satversmes 64. un 105. pantam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabaszāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 88.2. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai” pēc Senāta pieteikuma (pieteikums Nr. 78/2021).

2. Atteikties ierosināt lietu par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabaszāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 90.2. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – līdz 2021. gada 27. jūlijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš